

-Društvo agrarnih novinara DAN, osnovano je 2003. godine, u vreme kada se nije znalo u kojoj ćemo državi živeti, kao i velikih sukobi između zavisnih i nezavisnih novinara. Onda su agrarni novinari rekli: Nama je potrebna naša asocijacija. Nećemo biti ni zavisni ni nezavisni, već svoji! I tako smo osnovali svoju asocijaciju i krenuli da radimo. Ovako je priču o Društvu agrarnih novinara započeo Branko Krstin, predsednik Društva, koje je 17. novembra proslavilo devetu godinu postojanja održavanjem tematske Godišnje skupštine. To je bio razlog da o radu i kontinuiranoj aktivnosti ovog Društva, najstarijem od tri agrarna društva u Srbiji, koje je značajno doprinelo da se novinari blagovremeno, celovito i istinito izvorno informišu o aktuelnim zbivanjima razvoja poljoprivrede kod nas i u svetu, što je dalo pozitivne efekte u kvalitetnijem informisanju javnosti, kažemo nešto više. Jer, novinari uglavnom govore i pišu o drugima, a o njima, malo ko. Ipak, naš sagovornik nije mnogo želeo da govori o svom 40-godišnjem radu u agrarnom novinarstvu, već je priču okrenuo na sam početak rada Društva, čiji je predsednik od osnivanja.

-Od samog formiranja nastojali smo da omogućimo svojim članovima, novinarima, da se izvorno informišu o nekim zbivanjima, a ne da o nekim stvarima čujemo od nekoga ko sigurno ima neki svoj filter, koji će određene podatke kazati na svoj način ili u svojoj obradi. Cilj nam je bio da mi budemo ti koji će organizovati konferencije za novinare, razgovore sa političarima, privrednicima, naučnicima, ekspertima, poljoprivrednicima, da direktno sa njima razgovaramo i od njih saznajemo određene podatke.

Takođe, naše opredeljenje je bilo da stvorimo mogućnost članovima da organizovano posete neke druge države, krajeve i regije, asocijacije i pojedince, koji u poljoprivredi nešto znače. Tako smo do sada više puta bili u Sloveniji, Hrvatskoj, Mađarskoj, Rumuniji, Makedoniji, Republici Srpskoj, jedan broj nas je bio i u Danskoj. I sve je to nama izuzetno koristilo, jer smo na konkretnom primeru, recimo u Sloveniji, uspeali da čujemo kako se Slovenija pripremala za ulazak u EU, ispostavilo se na izvanredan način, ali smo do tog zaključka došli sami. Isto tako, bili smo u Rumuniji, u Makedoniji, gde te pripreme za ulazak u EU, i sama njihova pozicija u EU, nije bila na tako visokom nivou. Primera radi, Slovenija je tri godine pre ulaska, primenjivala sve zakone EU, tako da je, kada je ušla, bila kao stari čobanin u EU. To nisu uradile ni Makedonija, ni Rumunija, ni Bugarska. U međuvremenu, Slovenija je uspela da skoro 100% iskoristi sredstva koja su joj bila namenjena iz fondova EU, a Rumunija samo 30%. Iskustva Slovenije i drugih država, njihovih poljoprivrednika, naučnika i pojedinaca, koristili smo u više navrata prilikom pisanja tekstova na ove teme. Veliki broj naših kolega ističe da im je to veoma mnogo koristilo, jer su bili sigurno u ono što pišu. Nismo se, dakle, oslanjali samo na informacije koje su se čule u našoj državi, već smo videli kako se to u svetu radi. Ako su tamo asocijacije poljoprivrednika te koje su vlasnici prerađivačke industrije, u Danskoj vlasnici supermarketa,

savetodavnih agencija, izvoznih kuća čak, onda je to, verovatno, neki put kojim i mi treba da idemo. Tako da, kada se kod nas nešto događa ili ne događa, tačno znamo da komentarišemo zbivanja. Na taj način su i novinari i njihova sredstva informisanja stekla veći ugled među čitaocima, gledaocima, slušaocima. A da članovi DAN-a imaju jako dobru reputaciju, svedoče i zapažena priznanja Društva novinara Vojvodine, Zadružnog saveza Srbije, Poljoprivrednog sajma u Novom Sadu i Udruženja stvaralaca u kulturi Srbije "Zavičaj".

oDa li je to prenošenje iskustva novinara iz prakse poljoprivrede zemalja EU uticalo konkretno na situaciju u našoj zemlji?

-To ne ide tako lako kako se da pretpostaviti. Ako kažem, da su slovenački poljoprivrednici dobili besplatne deonice sa kojima su kupili 45% prerađivačke industrije u agraru, nama je to nezamislivo, posebno što smo tek nedavno osnovali asocijacije poljoprivrednika koje još uvek nemaju tu veliku, potrebnu snagu. S druge strane, privatizacija u našem agraru nije urađena dobro, zbog toga što je prerađivačka industrija prodana nezavisno od seljaka. Naši seljaci kada iznesu suncokret, šećernu repu, pšenicu, soju i neke proizvode u stočarstvu, imaju sukob sa kantarom ili „na vratima“ sa prerađivačkom industrijom. Zato što imaju suprotan interes. Seljak želi da postigne što višu cenu, ovaj drugi želi da mu što više smanji. I onda je tu zlo veliko. Jer u momentu kada prerađivačka industrija pretera u ucenjivanju seljaka, seljak odustaje od neke proizvodnje. Problem je što nemamo neku instituciju kojoj bi seljak mogao da se žali, jer se Država u ove poslove ne meša. Postoje neke kuće koje procenjuju neki kvalitet nečega. Ali, kako da rade te službe, kada ih plaća prerađivačka industrija. One neće štiti seljaka. One će naći način da štite prerađivačku industriju, i to je loše. Naši seljaci tu ne mogu ništa da učine. oKakva je situacija u tom pogledu u Evropi?

-Kada sam bio u Belgiji, pitao sam jednog seljaka, proizvođača mleka, ko mu otkupljuje mleko. Rekao je mlekara. Ko određuje kvalitet? Mlekara. A dali si ti siguran da je to tačan podatak, pitao sam ga?! On me nije odmah razumeo. Tek posle izvesnog vremena odgovorio mi je, da ako se slučajno dokaže, a on može da dokaže da nije greška u njegovom mleku, da ga je mlekara prevarila, i njegov čukunuk neće moći da vodi tu mlekaru, jer mu niko više neće doneti ni litar mleka, otići će kod drugoga. U belgijskoj prerađivačkoj industriji niko ne sme da laže, jer će sve da propadne. Mi ne možemo da dođemo dotle. Kod nas seljaci blokiraju puteve i traže neka prava. Onda se nađe neko da ponudi seljacima pare ili povoljnije uslove, i oni odustaju od štrajka. Te asocijacije poljoprivrednika nisu dovoljno jake da se izbore za svoja prava. E, u Sloveniji su nam rekli, a isto i u Danskoj, da ni jedan zakon u poljoprivredi ne može da se donese bez asocijacije seljaka, koji predlažu određena zakonska rešenja. Mi imamo nekoliko udruženja, ali ona međusobno nedovoljno sarađuju. Nisu dovoljno jaki. Šta se dešava?! Napravi se asocijacija proizvođača mleka i oni kažu da ne prihvataju tako nisku cenu mleka koju im nudi mlekara. A onda mlekara pokupi nekoliko proizvođača, i kaže im da će njima dati veću cenu, i praktično miniraju tu odluku.

oPa, kakav je, onda, i koliki, uticaj agrarnih novinara na ukupno ponašanje u poljoprivredi?

-Mi imamo dobru saradnju sa asocijacijama poljoprivrednika. Čak su neki naši članovi, i članovi u tim asocijacijama. U statutu Udruženja stoji da članovi mogu da budu novinari, ali i svi oni koji su vezani za novine, kao što su to npr. PR određenih firmi, fotoreporter, karikaturisti, tehnički urednici... Dobro saradnja sa poljoprivrednim asocijacijama nam omogućava da nas oni zovu na svoje skupove, da kažu šta imaju, mi njima šta mislimo, šta treba da se radi i kako. Veliki broj čitalaca, gledalaca i slušalaca prati sve što se tamo govori i onda je to jako bitno da mi novinari pišemo istinito, celovito i jasno. Mi se ne mešamo u uređivačku politiku glasila. Jer bi to bilo dirigovanje i ne bi bilo u skladu sa demokratskim razvijem društva kojem mi trenutno

pripadamo.

oKoliko Udruženje broji članova i kako funkcioniše?

-Trenutno imamo 36 članova koji su platili članarinu za 2011. godinu. Dosta je onih koji su najavili da bi želeli da budu članovi. Sada je to već vrh, gotovo svi agrarni novinari su kod nas. Ono što je bitno da su naši članovi, ne samo iz Novog Sada, već i iz Beograda, Zrenjanina, Bačke Palanke... Postoji interesovanje novinara i iz manjih sredina, jer oni nemaju prilike da razgovaraju sa ministrom poljoprivrede, sa nekim naučnikom, ekspertom iz EU, što im naše Društvo omogućava i što je jako značajno. Problem je što novinari iz manjih sredina i njihove redakcije nemaju para da im plate da oni dođu na naš skup i zbog toga oni ne dolaze ili nam nisu članovi. A od podataka koje čuje neki član, najviše koristi imaju upravo redakcije. Ali, redakcije su često vezane za vlast i one smartaju da novinari moraju biti članovi Udruženja novinara Vojvodine. Mi nemamo ništa protiv toga. Ali, ako je naš član, onda treba da se ponaša u skladu sa našim statutom.

Mi smo neprofitabilna organizacija, snalazimo se kako znamo i umemo, radimo projekte za koje Ministarstvo poljoprivrede i druge institucije daju novac za projekte. Imamo svoj sajt www.agrodan.org, koji smo registrovali kao javno glasilo. Treba da ga razvijamo, jer je u začetku. Odlično saradujemo međusobno. Ne samo tako što svoje članove obavestavamo o svakodnevnim raznoraznim događajima, već i tako što pojedini novinari preuzimaju jedni od drugih tekstove, kada nisu u prilici da budu na nekom događaju. To se pokazalo kao dobra praksa, posebno za redakcije od koji su neke u vrlo lošoj materijalnoj situaciji i ne mogu svoje novinare da šalju na događaje.

oOvogodišnju godišnju skupštinu DAN-a nazvali ste tematskom. Šta to znači?

-Devetu godišnju skupštinu održali smo 17. novembra, i iskoristili priliku da uz uobičajeni protokol, na temu „Jabuka naša izvozna šansa“, govore Miloš Milovanović, pomoćnik ministra poljoprivrede, trgovine, šumarstva i vodoprivrede, i prof. dr Zoran Keserović sa Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu. Skup su svojim prisustvom uveličali i Đorđe Bugarin, sekretar Odbora poljoprivrede i prehrambene industrije u Privrednoj komori Vojvodine, Nikola Vrnjaković savetnik sekretara za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo AP Vojvodine, kao i predstavnici asocijacije poljoprivrednika iz Vrbasa i Subotice. U Izvršni odbor izabrali smo najaktivnije članove, koji će društvu obezediti najosnovnija finansijska sredstva, kako bi mogli da funkcionišemo. Ja sam izabran za predsednika naredne četiri godine, Vesna Jovanović za zamenicu poredsednika, a članovi su Eva Kapitanj-Živković, Branislav Gulan, Jasna Otašević, Dejan Budić, Baliž Ištvan, Aleksandra Šaša-Milić i Borka Dimitrov. Očekujemo da će ovakav sastav Izvršnog odbora sa ljudima iz različite novinarske struke, biti u mogućnosti ne samo da odgovori svojim standardnim zadacima, već i da realizujemo neke nove projekte, poput izdavanja naših novina ili publikacija za različite prilike i događanja. U asocijaciji imamo i predstavnike narodnosti u Vojvodini, Mađare, Slovake, Rumune i Rusine, i nikada do sada za ovih devet godina koliko predvodim Udruženje, nismo imali problem međunacionalnih odnosa. Naprotiv, jako dobro saradujemo. Kolege Rumuni pomažu u organizaciji puta u Rumuniju, iz mađarske redakcije puta u Mađarsku, i tako se povezujemo i proširujemo saznanja koja imamo-sa zadovoljstvom je zaključio razgovor gospodin Branko Krstin.

